

0 100 200 300 m
SKALA 1:10 000

RÖNNEHOLM

Rönneholm har en blandad bebyggelse från flera olika epoker och har därmed en mycket heterogen prägel. Kvarteren i de västra delarna bebyggdes främst under årtiondet efter 1945. De består främst av lamellhus, företrädesvis med gult eller rött tegel i fasaderna. Kvarteren väster om Major Nilssonsgatan har en öppen karaktär medan de väster om gatan är mer slutna. Många av husen från 1940- och 50-talen är välbevarade. Fönsterbyten har visserligen skett i många fall men ofta är fasader, balkonger och entrépartier i originalutförande.

Rönneholm är beläget mellan Regementsgatan och Köpenhamnsvägen. Mariedalsvägen utgör gräns i öster. Kvarteren Trumman, Tuban, Gamban och Basunen tillhör det delområdet Rönneholm men behandlas under Mellanheden, med vilket de har sitt arkitektoniska sammanhang.

Historik, före 1945

Området utgjorde i äldre tid en del av stadens mulbeten, men inom området låg även en större gård, Terningsholm, vilken är känd sedan 1600-talet. De sista resterna av gården revs 1958. Längs den gamla landsvägen, idag Rönneholmsvägen, låg de så kallade Magistratsvillorna. De var sommarhus åt stadens förnämare borgerskap. I Rönneholmsparken ligger Rönneholmsgården. Den byggdes 1798 som sommarviste åt borgmästare Carl Magnus Nordlindh. Parken fungerade som ett populärt utflyktsmål för malmöborna under 1800-talet.

Omkring sekelskiftet 1900 uppfördes hyreshus i områdets nordöstra del. De var främst avsedda för anställda vid husarregementet som låg vid nuvarande Kronprinsen. I början av 1920-talet byggdes Hedbergiska stiftelsen i kvarteret Torsten – en välgörenhetsinstitution som lät bygga bostadshus i syfte att ge fri bostad åt gamla och fattiga. Arkitekter var Ewe & Melin och huset har en utpräglad nationaromantisk anda. Sedan stiftelsens verksamhet upphört var huset rivningshotat men bevarades och byggdes om till kontor.

En stor del av områdets bebyggelse kom till under 1930-talets omfattande bostadsbyggande i Malmö. Husen byggdes enligt en funktionalistisk stadsplan av Erik Bülow-Hübe från 1935 och flertalet är renodlade funk-

Allbetonghuset i kvarteret Bornholm. Ritat av Fritz Jaenecke & Sten Samuelson 1952. (Foto: Emy Norberg aug 1957, Malmö Stadsbyggnadskontor)

Kvarteret Göinge från Regementsgatan. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

Kvarteret Albo från Regementsgatan. Riksbyggens första hus i Malmö. Ritat av Svenska Riksbyggens arkitektkontor i Stockholm 1944. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

Kvarteret Hildgard 4 från Major Nilssonsgatan. Ritat av av Ludvig Nilsson & Clas Almquist 1944. (Foto: Malmö Kulturmiljö 010926)

Kvarteret Bjäre 6. Ritat av Fritz Jaenecke & Sten Samuelson 1954. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

Kvarteret Villand 13 från Västra Kristinelundsvägen. Ritat av Thorsten Roos & Bror Thornberg 1939. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

tionalistiska lamellhus med putsade fasader och platta tak, till exempel i kvarteret Harjager (ritade 1938 av Birger Linderoth) och i kvarteret Bjäre (ritat 1937 av Mogens Mogensen).

Bebyggelse efter 1945

Stadsplaner, utbyggnadshistoria

I slutet av 1940-talet och början av 1950-talet byggdes dels kvarteren längst i väster och dels i söder mot Köpenhamnsvägen. I stort sett följdes då stadsplanen från 1935. Även i det inre av Rönneholm tillkom några byggnader från den här perioden. Ytterligare kompletteringar har skett under 1970- och 80-talen.

Bostäder och boende

1961 var invånarantalet 11 500 men det sjönk till nästan hälften 1991. Därefter har det åter stigit något. Sammanlagt finns omkring 4 800 lägenheter i Rönneholm, varav två tredjedelar från 1940- och 50-talen. Tre fjärdelar av lägenheterna är privata hyresrätter och resterande är bostadsrätter.

Arkitekter och byggherrar

Flertalet byggherrar som var aktiva i området under efterkrigstiden var privata byggmästare. HSB lät uppföra husen längs Köpenhamnsvägen i kvarteren Bornholm och Tomtebo. En lång rad olika arkitekter var engagerade, till exempel Axel Carlsson, Thorsten Roos, Gösta Olson, Sture Kelfve och Fritz Jaenecke & Sten Samuelson.

Service

Längs Mariedalsvägen och Regementsgatan finns ett omfattande kommersiellt utbud. Även vid Köpenhamnsvägen närmast Mariedalsvägen finns i viss mån butiker i bottenvåningarna. Inne i området finns enstaka butiker och verksamheter, särskilt i den östra delen av området. Kvarteren i öster saknar dock i stor utsträckning butikslokaler förutom längs Major Nilssonsgatan.

Trafik

Rönneholm avgränsas av starkt trafikerade gator. Inne i området finns ett traditionellt gatunät. I de östra delarna har några gator stängts av så att återvändsgator bildats, i syfte att förhindra genomfartstrafik. Parkering sker dels längs gatorna dels i underjordiska garage som finns i många fastigheter.

Bebyggelsekaraktär

Rönneholms bebyggelse från årtiondet efter 1945 är varierad. Merparten av husen är dock lamellhus i tre eller fyra våningar med flacka sadeltak. Från de slutna kvarteren i Rönneholms nordvästra del sker en gradvis övergång till de öppna och något glesare bebyggda kvarteren längst i öster.

Det vanligast förekommande fasadmaterialet är gult tegel. Många av husen består av skarpskurna byggnadskroppar med utanpåliggande, eller något indragna balkonger. I kvarteren längst i öster, närmast Erikslustvägen, är husen i tre våningar och flera har putsade fasader.

Kvarteret Bornholm

Husen längs Köpenhamnsvägen i kvarteret Bornholm uppfördes av HSB i början av 1950-talet och ritades av HSB arkitektkontor i Malmö i samar-

Kvarteret Bornholm 10, Allbetonghuset, gårdssidan. Ritat av Fritz Jaenecke & Sten Samuelson 1952. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

Kvarteret Kil 1 från Major Nilssonsgatan. Ritat av Ludvig Nilsson & Clas Almquist 1948. (Foto: Malmö Kulturmiljö 010926)

Kvarteret Bornholm mot Köpenhamnsvägen. Ritat av HSB arkitektkontor i Malmö och Thorsten Roos 1952. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011009)

Kvarteret Tärningholm 10 från Mariedalsvägen. Ritat av Fritz Jaenecke & Sten Samuelson 1958. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

Kvarteret Järrestad 12 från Västra Stallmästaregatan. Ritat av Sture Kelfve 1952. (Foto: Malmö Kulturmiljö 011021)

Kvarteret Järrestad 13 från Major Nilssonsgatan. Ritat av Sture Kelfve 1953. (Foto: Malmö Kulturmiljö 010926)

Balkonger i kvarteret Bornholm.

Allbetonghuset under uppförande.

bete med Thorsten Roos. De anknyter i sitt formspråk till de högre husen längs Köpenhamnsvägen i Mellanheden, ritade av samma arkitekter.

Husen har tydlig framsida mot gatan och söder, med entréer och balkonger. Fasaderna har en formrikedom bland annat genom en variation med olika tegel. Husen karakteriseras av ett danskinspirerat, gediget tegelarbete, där gavlarna möter taket utan språng. Mot gatan skjuter gavelpartier ut med olika utformning vilket kan föra tanken till traditionell baltisk arkitektur. Baksidan har en enklare utformning.

Mot Rönneholmsparken ligger ett av Malmös historiskt mest intressanta hus. Det är det så kallade "Allbetonghuset". Det ritades av Fritz Jaenecke & Sten Samuelson 1952 och uppfördes i samarbete med Skånska Cementgjuteriet. Det är ett av de första husen i Skandinavien där betongelementtekniken utnyttjades. För att minska behovet av arbetskraft i byggandet – bristen på byggnadsarbetare var ett problem i början av 1950-talet – undersöktes här möjligheten att bygga med våningshöga element av betong. Byggnadstekniken avsatte sina spår i husets formspråk. Mot gatan fick huset en fasad helt täckt av balkonger med fronter av betong. Mot gården är fasaden komponerad med betongelement och fönsterband vilka bryts av trapphusen där fönstren så att säga byter plats med betongen. Detta ger en fasadyta av närmast abstrakt karaktär. På gaveln mot Köpenhamnsvägen fanns ursprungligen ett konstverk i relief. Huset har genomgått relativt stora förändringar, bland annat har balkongfronterna bytts ut och reliefen tagits bort.

Två hus i kvarteret Pelaren i Annetorp ritade av samma arkitekter byggdes och utformades på ett liknande sätt. Husen rönt internationell uppmärksamhet.

Del av kvarteret Järrestad

Vid Major Nilssonsgatan och Västra Stallmästaregatan ligger två hus ritade av Sture Kelfve. Han var en ofta anlita arkitekt i Malmö under efterkrigstiden men ritade relativt få flerbostadshus. Vid Major Nilssonsgatan är huset i rött tegel medan det vid Västra Stallmästaregatan har gult tegel i fasaden. De har flacka sadeltak belagda med taktegel. Husen präglas av stora enluftsfönster och balkonger med välbevarade fronter av kopparplåt. Mot Major Nilssonsgatan får huset sin karaktär av de fyra partier som skjuter fram och på tidstypiskt sätt avslutas uppåt med gavelspetsar.

Kvarteret Kil

I kvarteret Kil i den västra delen av Rönneholm ligger tre lamellhus ritade av Ludvig Nilsson och Clas Almquist 1948 och 1949. Byggherrarna var privata, bland andra byggmästare Nevsten.

Husen är i tre våningar och består av enkla distinkta volymer i gult tegel där de tegelbelagda sadeltaken möter gaveln utan taksprång. Balkongerna som är i original är företrädesvis utanpåliggande och har fronter av kopparplåt. De har en tidstypisk lätt utformning med en låg bröstning och däröver en ställning för blomlådor.

Fönsterna är av enluftstyp och flera är stora perspektivfönster vilket förstärker husens enkla geometriska uttryck. Husen har sina entréer konsekvent åt öster. Entrépartierna är indragna och klädda med keramiska plattor eller mosaik. Husen ligger inbäddade i en lummig grönska som bland annat består av fruktträd.

Husen har relativt ovanliga planlösningar. Lägenheterna är stora och har väl tilltagna vardagsrum med öppen spis. Badrummen är placerade i fasad mellan två sovrum. Flertalet lägenheter är treor, därtill finns såväl fyror, femmor och några ännu större lägenheter.

FASTIGHET	ADRESS	ARKITEKT	ÅR
ALBO 1	Regementsgatan 100	Tage Møller	1939
ALBO 5	Regementsgatan 96	Per Nilsson	1945
ALBO 6	Regementsgatan 94	Per Nilsson	1945
ALBO 7	Västra Ryttmästaregatan 17	Clas Almquist	1944
ALBO 8	Västra Ryttmästaregatan 19	Axel Carlsson	1945
ALBO 9	Västra Ryttmästaregatan 21	Axel Carlsson	1947
ALBO 10	Västra Ryttmästaregatan 23	Axel Carlsson	1944
ALBO 11	Västra Ryttmästaregatan 25	Axel Carlsson	1944
ALBO 12	Major Nilssonsgatan 4	Axel Carlsson	1944
ALBO 13	Regementsgatan 98	Svenska Riksbyggens arkitektkontor Stockholm	1944
BJÄRE 5	Östra Stallmästaregatan 14	S Gustafsson	1944
BJÄRE 6	Östra Stallmästaregatan 12	Fritz Jaenecke & Sten Samuelson	1954
BJÄRE 7	Östra Kristinelundsvägen 27	Mogens Mogensen, Helsingborg	1938
BJÄRE 13	Östra Kristinelundsvägen 25	Mogens Mogensen, Helsingborg	1937
BJÄRE 14	Östra Stallmästaregatan 18	Clas Almquist	1943
BJÄRE 15	Östra Stallmästaregatan 16	Clas Almquist	1943
BORNHOLM 3	Västra Rönneholmsvägen 74	Bror Thornberg	1957
BORNHOLM 4	Västra Rönneholmsvägen 68–72	Thorsten Roos arkitektkontor, Holger Lundquist	1974
BORNHOLM 6	Kramersvägen 4–12	Thorsten Roos arkitektkontor, Holger Lundquist	1972
BORNHOLM 8	Köpenhamnsvägen 11–13	HSB Arkitektkontor i Malmö, Thorsten Roos	1952
BORNHOLM 9	Köpenhamnsvägen 15	HSB Arkitektkontor i Malmö, Thorsten Roos	1952
BORNHOLM 10	Beridaregatan 24	Fritz Jaenecke & Sten Samuelson	1952
GÖINGE 3	Regementsgatan 84	Clas Almquist	1939
GÖINGE 4	Östra Ryttmästaregatan 11	Fritz Österlind	1939
GÖINGE 5	Ö Ryttmästaregatan 13	Axel Carlsson	1944
GÖINGE 6	Ö Ryttmästaregatan 15	Per Nilsson	1946
GÖINGE 7	Regementsgatan 86–90	Ossian Lindqvist	1946
HERRESTAD 7	Tärningholmsgatan 12	Gösta Olson	1946
HERRESTAD 8	Herrestadsgatan 1	Gösta Olson	1948
HERRESTAD 9	Herrestadsgatan 3	Axel Carlsson	1948
HILDEGARD 1	Västra Stallmästaregatan 34	Ludvig Nilsson	1943
HILDEGARD 2	Västra Stallmästaregatan 32	Axel Carlsson	1945
HILDEGARD 3	Västra Stallmästaregatan 30	Ludvig Nilsson	1944
HILDEGARD 4	Ingelstadsgatan 6	Ludvig Nilsson & Clas Almquist	1944
HILDEGARD 5	Ingelstadsgatan 4	Axel Carlsson	1945
HILDEGARD 6	Ingelstadsgatan 2	Ludvig Nilsson	1946
JOHANNELUND 1	Regementsgatan 102	Axel Carlsson	1947
JOHANNELUND 2	Västra Ryttmästaregatan 29	Axel Carlsson	1945
JÄRRESTAD 2	Västra Ryttmästaregatan 24	Axel Carlsson	1948
JÄRRESTAD 3	Västra Ryttmästaregatan 22	Axel Carlsson	1949
JÄRRESTAD 4	Västra Ryttmästaregatan 20	Fritz Jaenecke & Sten Samuelson	1956
JÄRRESTAD 11	Västra Stallmästaregatan 19	Valter Ahlqvist	1948
JÄRRESTAD 12	Västra Stallmästaregatan 21	Sture Kelfve	1952
JÄRRESTAD 13	Major Nilssonsgatan 8	Sture Kelfve	1953
KIL 1	Major Nilssonsgatan 14	Ludvig Nilsson & Clas Almquist	1948
KIL 7	Västra Kristinelundsvägen 30–32	Svenivar Ekstrand	1973
KIL 8	Nordlinds väg 89	Ludvig Nilsson & Clas Almquist	1949
KIL 9	Nordlinds väg 87	Ludvig Nilsson & Clas Almquist	1949
LISTER 1	Västra Ryttmästaregatan 30	Birger Linderöth & Ivan Lönnberg	1939
LISTER 8	Västra Stallmästaregatan 29	Ludvig Nilsson	1945
LISTER 9	Västra Stallmästaregatan 31	Axel Carlsson	1944
LUGGUDE 5	Herrestadsgatan 6	Henning Nilsson	1944
LUGGUDE 7	Herrestadsgatan 2	Nils Blanck	1947
LUGGUDE 8	Mariedalsvägen 31	Fritz Jaenecke & Sten Samuelson	1965
LUGGUDE 9	Mariedalsvägen 33	Carl-Axel Stoltz	1938
REVAL 5	Regementsgatan 70	Axel Carlsson	1958
RÖNNEHOLM 1	Köpenhamnsvägen 31–35	Svenska Riksbyggens arkitektkontor Stockholm	1944
SIGRID 10	Östra Kristinelundsvägen 9	Axel Carlsson	1952
SIGRID 12	Östra Kristinelundsvägen 3–7	Svenivar Ekstrand	1972
TOMTEBO 13	Mariedalsvägen 49	HSB Arkitektkontor Malmö, Thorsten Roos	1953
TOMTEBO 13	Köpenhamnsvägen 9	HSB Arkitektkontor Malmö, Thorsten Roos	1953
TORSTEN 12	Major Nilssonsgatan 13	Malmö Stads fastighetskontor	1942
TÄRNINGHOLM 8	Kramersvägen	Fritz Jaenecke & Sten Samuelson	1958
TÄRNINGHOLM 10	Mariedalsvägen	Fritz Jaenecke & Sten Samuelson	1958
ULLA 1	Skvadronsgatan 16	Clas Almquist	1942
ULLA 2	Lundbergsgatan 16	Axel Carlsson	1944
ULLA 3	Lundbergsgatan 14	Sture Kelfve	1978
ULLA 4	Tärningholmsgatan 7	Bror Thornberg	1960
ULLA 5	Tärningholmsgatan 9	Axel Carlsson	1958
ULLA 6	Östra Kristinelundsvägen 13	Axel Carlsson	1943
ULLA 7	Östra Kristinelundsvägen 15	Rune Welin	1945
ULLA 8	Skvadronsgatan 20	Axel Carlsson	1944
VILLAND 1	Major Nilssonsgatan 10	Henning Nilsson	1949
VILLAND 7	Västra Kristinelundsvägen 31	Valter Ahlqvist	1947
VILLAND 10	Major Nilssonsgatan 12	S Runeberg	1947
VILLAND 11	Västra Kristinelundsvägen 33	Axel Carlsson	1947
VILLAND 12	Västra Stallmästaregatan 22	Thorsten Roos & Bror Thornberg	1949
VILLAND 13	Västra Kristinelundsvägen 29	Thorsten Roos & Bror Thornberg	1949
ÅSBO 1	Östra Ryttmästaregatan 16	Helge Kronsell	1943
ÅSBO 2	Östra Ryttmästaregatan 14	Helge Kronsell	1943
ÅSBO 3	Östra Ryttmästaregatan 12	Helge Kronsell	1943
ÅSBO 6	Östra Stallmästaregatan 13	Per Nilsson	1942
ÅSBO 7	Östra Stallmästaregatan 15	Rune Welin	1943
ÅSBO 8	Östra Stallmästaregatan 17	Per Nilsson	1942